

INNLEDNING TIL FOREDRAG I ROGNAN

Om fire måneder skal vi avgjøre hvilke krefter som skal styre Norge de neste fire årene. Franskmennene valgte nylig en sosialdemokratisk president. De hadde prøvd høyrepolitikk i praksis. Det har de gjort i England også. De vet at høyrepolitikk betyr masseledighet. De ser at 3 millioner nå er uten arbeid. Hver dag blir nye 3000 ledige.

2.

Verdensøkonomien er i ulage. Den truer vår sosiale trygghet. Norge har unngått ledighet i stor skala. Det skyldes at Arbeiderpartiets regjeringer har satt arbeid for alle som vårt fremste mål. Når tidene blir vanskeligere, trenger vi enda mer en regjering som er handlekraftig, som viser ansvar for hele fellesskapet. Vi trenger mer samfunnssolidaritet og mindre press fra de sterke gruppene.

Arbeiderpartiet kan legge fram et sterkt politisk regnskap. Vi har lagt fram et arbeidsprogram som sier klart hva vi vil gjøre. I Regjeringens Langtidsprogram er våre planer enda mer konkretisert.

På den andre siden har bildet vært mer forvirret. Lenge ble det talt om et felles borgerlig alternativ. Etter Kristelig Folkepartis landsmøte ligger dette alternativet i ruiner. Willoch og Benkow opptrer som om det fremdeles er grunnlag for en fellesborgerlig regjering. Dette er den norske varianten av det svarteper-spillet Bohman og Fällidin har drevet en tid - det dreier seg om å gi andre skylda for at samarbeidet har brutt sammen.

Forrige gang de borgerlige fikk regjeringsmakt i Norge, brukte de fem og et halvt år på å finne ut at de ikke kunne regjere sammen. Nå har de funnet det ut fem måneder før valget.

4.

Det velgerne står tilbake med som alternativ til Arbeiderpartiet, er en ren Høyre-regjering. Den vil bygge på Høyres program. Det er uklart på sentrale punkter - og det kommer jeg tilbake til. Men Høyre har ingen mulighet for å få flertall alene. De må legge opp en politikk som kan få flertall i Stortinget. Det vil kreve endeløse drakamper med støttepartiene Sp og KrF. Her som i Sverige. Nå som under regjeringen Borten. Vi vet at disse partiene og Høyre har rakt motsatte synspunkter på en rekke områder som står sentralt i norsk politikk. Det spriker i skattepolitikken og i hele den økonomiske politikken. De har forskjellig syn på distriktsutbygging og landbrukspolitik, på utviklingshjelp og alkoholpolitikk -ja, lista kan gjøres meget lang.

Tilsammen ville det bety en handlingslammet regjering - en vanskelig økonomisk situasjon der det nettopp er fasthet og handlekraft landet trenger.

Når kalde vinder slår inn fra en verdensøkonomi i ulage, er det ikke tid for å gjenta tvilsomme erfaringer. Det er heller ikke mangel på nære og ferske eksempler. Det svenske samfunn har i de siste 4-5 år fått dystre bevis på resultatene om borgerlig styre. Her hjemme har vi intet behov for å overlate styringen til Høyre med støtte fra en gruppe partier som ikke vet hva de vil - som ikke på forhånd er i stand til å fortelle velgerne hva de vil bruke makten til.

6.

Arbeiderpartiregjeringen kan som jeg sa legge fram et sterkt politisk regnskap. 1970-årene ble et av de største reform-tiår i Norges historie. Vi hadde den raskeste vekst som er registrert i noe ti-år - den svarte til en fordobling av våre samlede ressurser i løpet av en 15-års periode. Ikke bare opprettholdt vi sysselsettingen - vi økte den. I 1970-årene ble velferdsstaten befestet og utbygget av regjeringene Bratteli og Nordli. Reformene spente over et vidt felt. Miljøpolitikken og likestillingspolitikken fikk et klart gjennombrudd. Begrepet ^{livs-}~~leves-~~standard ble symbolet på et rikere menneskelig miljø, og for ansvaret også for kommende generasjoner. Barnas oppvekstsvilkår, familiens stilling - og et bedre nærmiljø har vært hovedsaken for Arbeiderpartiet.

Men vi er bare underveis. For de fleste er samtidig inntektene vokst betydelig, og pensjonistytelsene er hevet mer enn gjennomsnittet. Sett under ett, er velferden utvidet og mer likelig fordelt, sosialt og geografisk. Willoch sier at vår økonomiske politikk er feilslått. Dette er helt misvisende. Hvis Willoch vil vite hva mislykket økonomisk politikk er, skal ha se på Storbritannia.

Men vi står ved en korsvei. Den fulle sysselsettingen er ikke lenger noen selvfølge.

Siden 1973, er veksten i Vest-Europa halvert, og både prisstigning og arbeidsledighet tredoblet. Innen årets utgang vil antallet arbeidsledige i industrilandene overstige 30 millioner - mer enn syv ganger hele Norges befolkning!

8.

De fleste regjeringer synes i praksis å ha oppgitt målet om full sysselsetting.

Men hva betyr en slik utvikling? Hva er det som utløses av menneskelige reaksjoner og savn? Av menneskelig fornedrelse? Av sosial uro og fare for oppløsning? Vi har ikke råd til å sløse med menneskelige resurser. Heller ikke har vi råd til å la yngre mennesker møte en hverdag der det ikke er plass for dem, der de ikke kan vokse, menneskelig og sosialt - og gjøre en innsats i samfunnet.

Norsk økonomi påvirkes av utviklingen ute i verden. En utvikling som betyr en trusel også mot vår velferd.

Viktige næringer vil få vansker. Vi må føre en politikk for å sikre konkurranseevnen og for å styrke vekstevnen i norsk økonomi. Og likevel må vi regne med en vekst som betyr bortimot en halvering av den produksjonsøkning vi har vært vant med. Det gjelder selv om vi regner med oljen.

Vi vil ikke godta en politikk som skaper massearbeidsledighet. Det stiller vår generasjon overfor en utfordring som vi ikke tidligere har møtt. Vi skal leve opp til parolen: "Arbeid for alle".

Det får vi ikke gratis. En slik politikk vil kreve moderasjon i våre krav på andre områder. Vi kan ikke

10.

både få en sterk økning i vårt forbruk og samtidig trygge arbeidsplassene i årene framover.

Det er et problem at vi har bak oss 30-års sammenhengende periode med sterk vekst i produksjon og forbruk. Mange planer og forventninger bygger på at veksten vil fortsette med uforminsket styrke. Men på grunn av den internasjonale økonomiske utviklingen kan den ikke det. Nå må forbruksvekster bli svakere enn vi er vant med -det gjelder både det private og det offentlige forbruket. Da ser vi at problemene blir til virkelighet, i kommuner og fylker, i vår helsetjeneste, i eldreomsorgen og for bannehageutbyggingen. Det merker vi, selvom vi har hatt en sterk vekst i disse offentlige tilbudene gjennom hele

det siste året. Vi ser behovene. Vi ønsker å hindre en senket sosial standard, slik de nå må finne seg i i mange andre land. Vi skal kjempe for å unngå offentlig fattigdom.

Da kan vi ikke hver for oss søke fordeler ved gjensidige forsøk på å utmanøvrere hverandre. Holder vi oss ikke innen de realøkonomiske rammene, kan den enes lønnsøkning bety den annens tap av arbeidsplass. Da svekkes økonomien og vi utmanøvrerer oss selv. Skal vi sikre sysselsettingen, kreves det moderasjon fra alle grupper, men særlig fra de sterke.

12.

Skal 1980-årene bli et mulighetenes ti-år, må de derfor også bli et solidaritetens ti-år. For 1980-årene vil stille større krav både til samhold og til evnen til å treffe beslutninger i fellesskap. Alle trenger et samfunn preget av solidaritet og felles ansvar. Alle kommer i perioder med svakhet, som sykdom eller alderdom. Det gjør også de sterkeste. Ved endring av produksjonsteknikk eller etterspørsel, kan også en gruppe som har vært sterk plutselig bli utsatt og svekket. Derfor er det i vår egen interesse å ta hensyn til og ansvar for hverandre i våre avgjørelser. Å løse de inntektspolitiske spørsmålene på en slik måte at det blir virkeliggjort, blir en hovedoppgave i 1980-årene. De siste ukenes begivenheter viser oss påny at vi må arbeide oss frem til et bedre

samspill. Her vil arbeiderbevegelsen føle et særlig ansvar.

Skal vi opprettholde konkurranseevnen må pris- og kostnadsstigningen ikke bli for sterk. Den prisstigningen vi har nå, gir grunn til bekymring. Pris- og kostnadsutviklingen er nå et hovedproblem i vår økonomi.

Jeg vil gjerne gjøre dette helt klart: Det fins ingen enkle måter å bekjempe inflasjonen på. De virkemidler som virkelig biter, har også negative virkninger.

Jeg har heller ikke sett noen av de borgerlige partiene komme med noen resept som ville gi snarlige, gjennomførbare og konkrete resultater.

14.

Regjeringen må her - som på andre områder - se sin politikk som en helhet. De virkemidler som tilsammen gradvis kan dempe inflasjonen, er ikke uten videre populære. Derfor ga regjeringen signaler om tilstramming i revidert nasjonalbudsjett. Derfor er langtidsprogrammet preget av nøkternhet. Inflasjonen må bekjempes med mange tiltak, men hovedbidragene må komme fra en disiplinert finanspolitikk kombinert med inntektspolitisk samarbeid. Det siste krever samarbeid mellom arbeidslivets organisasjoner og regjeringen. Jeg tror at Arbeiderpartiet er bedre skikket enn Høyre til å makte de oppgavene vi her står overfor.

Skal vi kunne mestre prisstigningen er det en nødvendighet å føre en helhetlig og samlet økonomisk politikk. Jeg kan ikke se at de borgerlige partiene har lagt fram forslag som henger sammen, og som kan gi den faste styring vi trenger.

70-åra vil bli stående som gjennombruddet for kvinnene i arbeids- og samfunnslivet. Jeg nevnte at det ble skapt 170.000 nye arbeidsplasser for kvinner. Kvinnene kom inn i nye yrker, de fikk økt ansvar i organisasjonene og det politiske liv. Vi fikk en sterk utbygging av barnehager. Vi fikk lov om likestilling - mot seig borgerlig motstand. Kvinnene fikk selv det ansvaret å treffe avgjørelser i den nye abortloven.

16.

Men enda står mye igjen. Mange praktiske forhold stenger for kvinnes deltagelse. Holdninger og fordommer preger enda mange - selv om det blir sjeldnere at det kommer åpent til uttrykk. For noen år tilbake ble det gjerne trukket overbærende på smilebåndet når det var tale om likestilling. Den tiden er forbi - de fleste steder. Men det betyr ikke at motviljen er forsvunnet. Det tar lang tid å endre holdninger og nedarvede mønstre. Derfor må det føres en målbevisst og langvarig kamp for like rettigheter i den praktiske hverdagen. Denne kampen må føres på mange plan - i lovgivning og statlig politikk, i fylker og kommuner, i grend og nærmiljø, i den enkelte husholdning. Regjeringen har stilt likestillingsarbeidet høyt på den politiske

dagsorden. I Langtidsprogrammet har vi prioritert utbygging av barnehager fordi dette er et godt tiltak for barna og gjør det mulig for begge foreldre å delta i lønnet arbeid utenfor hjemmet. Det har vært en slags historisk lov at kvinner og barns interesser blir skjøvet til side i trangere økonomiske tider. Vi har brutt denne "loven" og styrket innsatsen i en tid da det er få nye penger å fordele.

Vi satser på kvoteordninger som et virkemiddel for å skaffe kvinner plass i utdanningsveger der de har vært svakt representert. Vi har innarbeidet kvinnelig sysselsetting som et mål i distriktspolitikken. Vi fører kampen for likestilling fordi det er en kamp for et bedre samfunn for alle.

18.

Et hovedelement i Arbeiderpartiets idegrunnlag er solidaritet og felles ansvar. Det slår gjennom i så vel vårt prinsippprogram som vårt arbeidsprogram.

Arbeiderpartiets regjeringer har ført denne linjen ut i praktisk politikk. Arbeiderpartiet har skapt bedre muligheter for likhet mellom menneskene, likhet i vilkår og i utfordringer for alle grupper i vårt samfunn.

Det gjelder også i vårt syn på de distriktspolitiske oppgaver. Så langt vi har ressurser og muligheter er det vår klare holdning at levetilstandene blir mest mulig like mellom landsdelene.

Sysselsetting og livsgrunnlag må underbygges og videreutvikles slik at bosettingen i våre distrikter kan sikres. Det vil alltid være slik at når vanskelighetene slår inn over et land vil det lett ramme hardest de områder hvor problemene fra før er store.

Dette er et forhold vi hele tiden skal være oppmerksom på. Det krever en ekstra innsats overfor de landsdeler som har naturgitte vanskeligheter, begrensede ressurser og markedsvanskeligheter.

I Aksjonsplanen for Nord-Norge og ved godkjenningen av fylkesplanene for de 4 nordligste fylkene har Regjeringen fornyet sine forpliktelser overfor landsdelen.

20.

Det går også fram av den Stortingsmelding om virkemidler i distriktsutbyggingen som Regjeringen nylig har lagt fram. Regjeringens mål på lang sikt er å stanse netto-utflyttingen og etter hvert heve sysselsettingen opp mot landsgjennomsnittet.

Ressursproblemene innen fiskerinæringen og de vansker vi har i andre deler av næringslivet, betyr at det er krevende å realisere disse målene. Men vi må ikke overse de positive utviklingstrekk som finnes. I årene 1974-79 var det i Nord-Norge en økning i industri-sysselsettingen på 1 500 personer, mens det i landet for øvrig var en nedgang på 13 000.

I løpet av 1980 ble det bl.a. gitt lån fra Distriktenes utbyggingsfond på til sammen 93 mill. kroner til Nordland, og tilskudd på ialt 75 mill. kroner. Hovedtyngden av utbyggingsprosjektene består av mindre bedrifter med få ansatte spredt ut over hele fylket. Det er gitt betydelig støtte til mekanisk industri, hoteller og engroshandel.

Kommunaldepartementet og Industrifondet har gitt støtte til etableringen av UNIFAB og NORSAMEK. Dette er sammenlutninger av bedrifter med sikte på leveranser til oljevirkksomheten. Tiltakene kan få stor betydning for aktiv deltakelse fra nord-norsk næringsliv i oljevirk-
somheten.

22.

Gjennom Aksjonsplanen for NordNorge, fremmet Regjeringen en rekke konkrete tiltak for å bedre næringsutviklingen i landsdelen. Flere tiltak er særlig viktige for Nordland. Det gjelder:

- Utvidete og øremerkete lånerammer i Fiskarbanken og Landbruksbanken
- Ekstra midler til omorganisering av fiskeindustri-
bedrifter
- En spesielt gunstig finansieringsordning for miljøverninvesteringer for fiskeindustrien i Nord-Norge med statsbidrag på 90 pst. av investeringene

- Økning i tilskudd til små fiskerihavner
- Ekstra midler til produktutvikling over Industrifondets budsjett
- Industriprosjektgruppen for Nord-Norge styrker og gjøres permanent
- 2,5 mill. kroner til nybygg og utstyr ved Distriktshøgskolen i Bodø
- 3 mill. kroner til nybygg og utstyr ved Sjøaspirantskolen i Bodø

Den pågående havneutbyggingen i Rønvika i Bodø er det største grunnlagsinvesteringsprosjekt som distrikts-utbyggingsmyndighetene har hatt til behandling. Ringvirkningene av utbyggingen vil bre seg langt utenfor

Bodø med omland. Det er særlig positivt at man får en terminal der båt, bil og bane møtes. På denne bakgrunn har myndighetene gitt omlag 40 mill. kroner i tilskudd til grunnlagsinvesteringene. Det er i tillegg gitt betydelige tilskudd og lån til terminalutbyggingen, og det er gitt anledning til å nytte midler avsatt etter distriktsskatteloven.

I løpet av 70-årene ble den regionale fordelingen av forsknings- og utredningsaktiviteter bedret. Vi fikk bl.a. Universitetet i Tromsø og distriktshøgskolen i Bodø. Senere er også Nordlandsforskning kommet i gang gjennom et samarbeid mellom fylkeskommunen og distriktshøgskolen. Regjeringen ser det som positivt at flere

institusjoner, slik det har skjedd her i Bodø, på denne måten går sammen om å skape et forskningsmiljø. Det kan bidra til å løse problemer på distriktets egne premisser. Derfor har staten gitt finansiell støtte til etableringen av Nordlandsforskning og til forskningsprosjekter både der og ved distriktshøyskolen. Denne kontakten ser vi det som meget verdifullt å opprettholde og videreutvikle.

Det er ikke til å unngå at ressurskrisen i fiskerinæringen skaper sysselsettingsproblemer. Ledigheten i Nordland var ved utgangen av april 3,4 pst. Det er derfor iverksatt flere arbeidsmarkedstiltak, både enkeltarbeidsplasser i offentlig virksomhet, arbeidsmarkedskurs og yrkesorienterte programmer. Disse tiltakene er en del av Regjeringens

26.

beredskapsplan mot arbeidsledighet. Vi vil arbeide for å utvikle disse arbeidsmarkedstiltakene slik at det også på kort sikt kan bli mulig å realisere målet om arbeid for alle i størst mulig grad, Regjeringen vil fortsatt arbeide for at arbeidsledige skal om dannes til yrker hvor det er etterspørsel etter arbeidskraft.

På lengre sikt vil det målrettede arbeid med distriktsutbygging og regional innsats være avgjørende for hvor langt vi kan få realisert målene om arbeid for alle i distriktet og i landsdelen.

Oljevirkomheten vil med tiden kunne gi en ny giv for nord-norsk økonomi. Det vi ser idag kan være den spede

begynnelse. I de nærmeste år vil lete virksomheten gradvis bli forskøvet nordover.

Det er nå i alt tildelt 6 blokker nord for Stadt.

Vi regner med at selskapene vil bore ett hull på hver av de tre først tildelte blokkene, tilsammen 4 hull i år. I tillegg kommer kanskje et nytt hull på den nyetildelte blokk på Haltenbanken.

Norsk økonomi går inn i en vanskelig periode. Det krever helhet og sammenheng i politikken. Det betyr i klar tale at det er umulig å si ja til alle krav og populære forslag. Vi kan ikke strekke oss lenger enn

skinnfellen rekker. Men det er mange som ber oss gjøre det. En av de vanskeligste oppgavene enhver regjering står overfor er å veie de forskjellige gruppers interesser mot hverandre. Den enkelte gruppe fremmer sine saker med stor kraft. Det er naturlig og forståelig at de ikke tenker på de følger deres krav får for alle de andre i samfunnet. Det er Regjeringens oppgave å tenke på helheten, og særlig på de grupper som ikke har egne organisasjoner eller bare svake talsmenn, slik som barn eller funksjonshemmede.

For et politisk parti i opposisjon er det alltid fristende å komme med overbud - å gi løfter i øst og vest til den gruppen en vender seg til akkurat den dagen. Fristelsen

29.
ligger i at opposisjonen ikke har ansvaret - den skal ikke veie alle forslag og løfter sammen til den helheten vi har til fordeling.

Høyre er nå det dominerende partiet i opposisjonen. De står nå fram for velgerne med utsagn om at de kan danne regjering alene. Samtidig kjører de den økonomiske politikken fram som sin fremste sak. Og her følger de parolen om at angrep er det beste forsvar. Det er lett å skjønne det - for det er jo ikke sammenheng i Høyres politikk når vi går nærmere inn på den. Når partiet søker regjeringsmakt alene, må det finne seg i at vi og velgerne krever svar på hvordan tingene henger i hop.

30.

La oss for en gangs skyld ta Høyres mange løfter på alvor og se om det er mulig å oppfylle dem samtidig. Høyre har gjennom mange år lovet betydelige skattelettelser.

Samtidig har partiet i Storting, fylkesting og kommunestyre vært med på de aller fleste forslag om offentlige utgifter. På mange områder gir de overbud om enda høyere innsats. Og så sier partiet at det må føres en strammere økonomisk politikk. Det betyr på norsk at det skal skjæres kraftig ned på offentlige budsjetter.

En trenger ikke være professor i økonomi for å se at dette ikke lar seg gjøre samtidig. Det går ikke an å

minske skatteinntektene og øke de offentlige utgiftene samtidig. I en privat husholdning går det ikke å øke utgiftene hvis inntektene går ned. Det går ikke i samfunnsøkonomien heller - i hvert fall ikke i det lange løp. Det går an å dekke underskudd gjennom lån - en tid. Men Høyre sier jo at det er det motsatte av underskudd på budsjettene de vil ha - de sier de skal stramme inn.

Det er et mønster i Høyres agitasjon: de er konkrete når de lover goder og tiltak - men de er vage og generelle når vi spør hvordan dette skal dekkes. Men det er ikke noe Høyre kan fortsette med i regjeringsposisjon. Der må det treffes konkrete beslutninger - hver eneste dag. Da nytter det ikke med talemåter og populære utsagn.

Når Høyre nå søker regjeringsmakt, er det et selvsagt krav at velgerne må få vite helt konkret hvordan de skal få sine forslag til å henge sammen.

La oss tenke oss at Høyre mener alvor når de sier at de vil lette på skattene og stramme inn budsjettene. Skal dette få noen virkning er det tale om å redusere utgiftene med milliardbeløp. Vi har gang på gang stilt Høyre det spørsmål som må være helt avgjørende for velgerne: Hvor er det Høyre vil skjære ned? Er det de eldre som skal få mindre? Skal det må mindre til sykehus, til veier eller distriktsutbygging? Skal vi stenge skoler eller barnehager?

Under debattmøtet på Eidsvoll torsdag viste Willoch til budsjettinnstillingen i Stortinget da han ble spurt om hvor Høyre ville finne dekning for sine skattelettelser.

Ved siste budsjettbehandling foreslo Høyre å redusere lønnsutgiftene over statsbudsjettet med 2% i forhold til Regjeringens forslag. Det ville ha betydd en reduksjon

på 1.600 stillinger i statsbudsjett.

I løpet av budsjettbehandlingen i Stortinget greide Høyre å foreslå reduksjoner på ialt 200 stillinger. Men samtidig ble det av Høyre plusset på med 100 stillinger under Forsvars- og Justidsdepartementet. Resultat: netto 100 stillinger. Det er et ganske bra stykke igjen til de 1.600.

34.

Det er vanskelig å få noen konkrete uttalelser om hvor store skatte- og avgiftslettelser Høyre vil gjennomføre. Men vi kan jo ta et element som er klart, og som lar seg lett beregne. Høyre vil fjerne investeringsavgiften. Den utgjør alene omkring 4,5 milliarder kroner. Dessuten lover Høyre vesentlige lempninger i progresjonen og i skattene generelt.

Det er lett å forstå hvorfor Høyre ikke vil svare på spørsmål om hvor de vil skjære. - De vil fri til alle grupper samtidig. Da er det ikke noe stas å måtte innrømme at mindre fellesskapsinnsats vil svi - og hvor det skal svi. Jeg gjentar: I regjeringsposisjon må du dekke de regninger som kommer - du kan ikke komme unna det ved å stille spørsmål til andre.

Vi i Arbeiderpartiet spiller med åpne kort - vi legger fram det politiske regnskapet for det vi har gjort og vi legger fram et program for det vi har tenkt å gjøre. Høyre spiller med skjulte kort - de har enda ikke svart på hvem det er som skal få mindre fra fellesskapet når skattene skal senkes og budsjettet strammes inn.

Vi mener at det er sterke grunner bak de velferdstiltak og de utgifter som dekkes av skatter og avgifter. Derfor ser vi ingen mulighet til å lokke med store skatteløfter. Vi synes det må stilles krav til ærlighet i politikken - at partiene står ved også de negative sidene av sine forslag. For det er like umulig i politikken som ellers i livet å få noe uten å betale for det.

36.

Vi i Arbeiderpartiet forteller velgerne hvordan vi skal dekke regningen. Det burde Høyre også gjøre. Eller er det ingen grunn til å feste lit til at de kan løse de problemer partiet vil møte som regjeringsparti.

Høyre forsøker å svare med at deres politikk henger sammen ved hjelp av følgende resonnement: Den økonomiske politikken Høyre fører skal etter hvert gi oss en større produksjon slik at vi får mere å dele på. Ja, det er målet også for vår politikk! Men det løser ikke det problem jeg stilte: Det er i morgen du må skjære ned utgiftene for å få til skattelette og innstramning: Det er i morgen du må velge om det er de eldre eller sykehusene som skal få mindre. Derfor vil vi fortsette

med å kreve svar. Så lenge Høyre vrir seg unna å svare, må de finne seg i at de mister troverdighet som regjeringsparti.

Det er mangelen på sammenheng som fører til at de velgere som bringer Høyre i regjeringsposisjon blir skuffet etter ganske kort tid. Bohmans Høyre i Sverige gikk til valg med løfter om skattelette i 1976. Siden da har skattene steget i Sverige - med Bohman som økonomiminister. De borgerlige partiene, med Høyre i spissen, lovet skattelettelsen før de kom til makten. Under Börténregjeringen steg bruttoskattene fra 34.0 prosent i 1965 til 44.6 prosent i 1971. En del av dette skyldtes etableringen og utbyggingen av folketrygden, men også de indirekte skattene økte med 4 prosent.

38.

Under debatten med Willoch på Eidsvoll sist torsdag, kom han likevel med en viktig innrømmelse som vi har sett lite til i den borgerlige pressen. Han sa at det ville ikke bli noen revolusjon i skattesystemet hvis Høyre fikk regjeringen. Det viser at han nå begynner å få kalde føtter fordi han har lovet for mye. For nå kunne det jo tenkes han fikk sjansen! Og for en ren Høyregjering blir det ikke like lett å bare skylde på andre!

Det er svært få som jubler når de betaler sin skatt. Arbeiderpartiet har for i år foretatt en betydelig nedjustering av de direkte skattene. Vi har gjort noe konkret med problemet!

Vi skal nok få høre om mange overbud både på skatteletter og utgiftsøkninger før valgkampen er over. Men heller ikke Høyre kan bruke krona to ganger. Derfor kommer vi til å fortsette å avkreve Høyre konkrete svar om hvor de vil skjære ned for å innfri sine skatteløfter - selv om Willoch åpenbart ikke setter pris på det.

Demokratiet krever at velgerne er informerte - at de vet hva de har å velge mellom. Det er ikke ansikter på en TV-skjerm valget står om. Det dreier seg om hvilken politikk som skal føres her i landet i åra som kommer. Vi legger fram vår politikk - den vi har ført og den vi vil føre. Så kan velgerne ta standpunkt til den. Nå utforderer vi Høyre til å gjøre det samme. Hvis de

40.

fortsetter med sitt dobbeltspill vil de oppleve at flere og flere gjennomskuer bløffen - ja vi skal faktisk hjelpe til med det! For velgerne skal vite hva de velger.